

- ھەر رەھشەتتەك لەسەر ھېسابى غەمگىنكردن و خۇشكاندنى ئارەزوۋە مەروپپەكان يېت، ئەخلاقىكى نامرۇقانىە و شاپەستەى ھەلۋەشاندىنەۋەپە. ھەر مەعرىفەتتەك سەرچاۋەى نەخۇشى و دلتۇران يېت لە ژيان ماىەى گومانە
- كە داىكەكان و ژنەكان و كچەكان و خوشكەكان غەمگىن و كۆپلە و ترسنۆك و شەرمن بوون، بە كام پېۋەر باۋكەكان و مېردەكان و كورەكان و براكان ئازاد و بەختيار و ئازا و مروقىرورە دەبن؟

گۇرستانەكان بۇ ھەمىشە لە باخچەكان ئاۋەدانتر بوون

* سەيرەكە لەۋەداپە كە سەدەھا خەسلەت و نەرىت و نۆرمى كۆمەلاپەتەى ھەن كە لای ئېمە جوانن، كەچى لە جوگرافىاپەكى دىكە ناشىرىن و قېزەۋەنن، پېچەۋانەكەشى ھەر راستە. ئەو جىنۇسایدەى كە پە ناۋى نامووسپەرسىتپەۋە دەرھەق بە كچان و ژنان كراۋە لەناۋ كوردستان و رۇژھەلاتى ناۋىن ماىەى تېرامانە بۇ خۇى، چىرۆكى سەدەھا كارەساتى خۇىناۋى دەگېرنەۋە، كە زۇرىان بە تەنھا ۋاھىمە و گومانى نېرەۋزەكان بوون، بە درېزىپى مېزۋوپەكى زۇل و ناشىرىن و دژە مروف و دژە مى ۋەھمى شەرەف ۋا لە ناۋگەلى ژنەكان و كچەكانداپە، بەۋ ماناپەى كە پىاۋەكان ھەرچى ھەلە و تاۋان و دزى و فزى و خىانەت لە دونىادا ھەن بىكەن لە ژيانى رامىارى و كۆمەلاپەتەى و پېشەپىدا، ھىچ ماىەى سەرسامى و نەنگى نىپە، خاكفروشى و خەلكفروشى رەۋان، بە مەرجىك ژنەكانىان و كچەكانىان و خوشكەكانىان داۋىن پاك بن، لەۋىداپە عەرەتەى ئەۋان دەبن بە 'سېگۇشەى پەرمۇدا/ پېرمۇدا' كە ئەگەرى ئەۋە ھەپە كارەسات بىتتەۋە، گۋاپە سېگۇشەى پەرمۇدا پاپور و مەلەۋان و بگرە فرۆكەكانىش قووت دەدات و ھەلىاندەلووشىت بۇ بنى زەرىپاكە و نادۆزىنەۋە.

لەۋەتەى نامووسى پىاۋەكان لە ناۋگەلى كچۆلەكان و ژنەكاندا جىگىر بوۋە، بە ھەزارەھا كۆزراۋن لە پاك نەمانى پەردەى 'كچىنى' * كە دەكرىت ئەۋەى كە دەرھەق بە ھەزارەھا لە كچان و ژنان كراۋە ناۋى بىنېن كۆمەلكوزى، ھەر خودى بوونى ئەۋ پەردەپە لای دەپەھا لە خەلكانى دىكە لە رۇژھەلات و رۇژئاۋا ماىەى شەرەمە و بەلگەى نەخۇشىپى كچەكانە لە بارى دەروونىپەۋە، ھەلبەتە ئەۋەى لای تۆ ماىەى شەرم و كارەساتە يان رەمزى پاكىزەپە، لای خەلكانى دىكە ناۋى ئازادى و خاۋەندارىپەتەى لەش و رۇحى خۇپەتەى، ماىەى ساغلمەى و ئەۋپەرى جوانىپە. بەكورتى لە دونىادا شتتەك نىپە ناۋى ئەخلاقى ستاندارد و سەرتاپاگىر و پەك پىۋانەپى و تاقانە يېت، 'باسكال' پرواى بەۋە ھەپە كە ئەخلاقى راستەقېنە گالتەى بە ئەخلاقى باۋ و نەرىتخواز و ترادسىۋىئامىز دىت.

ھەر رەھشەتتەك خاۋەنەكەى غەمگىن و توورە و مۆن و كىنەباز و رىكار و شەرمن و ترسنۆك و شەرانگىز بكات، شاپەستەى ئەۋەپە كە جىگەى گومانى تۆى مروف يېت و بخرىتەۋە ناۋ مۇزەخانەى كەرەستە عەتتىكەكانەۋە.

لە ميانەى نووسىنى ئەم پەرەگرافە توورە و غەمگىنە بىرم لەۋە دەكردەۋە كە دوا جار 'پەردەى پاكىزەپەى' كچانى زىدە خۇپارىز و داۋىنخاۋىنى ولاتى من و ھى ئەۋ دەرودراسىپانە لە دواى مەرگان بېجگە لە ژمارەپەك مشك و مار و گۇرھەلكەنە و كرمىكى بى شوومار ھىچى دىكە چاۋەرپىان ناكات، كە دوا جار رەنگە پەكېك لەۋ كرمانە پەردەى كچىنپەكەى بتەقېزىت، پەردەپەك كە پەكەمىن سەرماپە و دوا

خۆشەويستى... رۇحى كۆزۈنى پەيۋەندى

سەرمايە كچەكانە كە لە رۇحى خۇيان خۆشەويستترە و مەرجه وەك خەلات بىدەن بە مېرد و دلدار و عاشقەكانيان، زۆر جارن پرواىپەكى وا لە لاى پروادارەكان ھەيە كە كچى شوونەكرده جىگاي بەھەشتە، چونكە وەك جوانەمەرگ تەماشى دەكرىت، ھەر لەبەر ئەوھشە كە 'كۆمارى ئىسلامىي ئىران' نەرىنېكى سەپرى ھەيە و لە ژمارەپەك ولاتانى دىكەش پەپىرە دەكرىت: كە ئەويش كچانى سزادراو بە سىدارە لە لاىەن كۆمەلېك پىاوەوہ ئەتەك دەكرىن، لە روانگەي ئەو رەوشتپەرستانە و بە ناوى ئاينەوہ لاقەيان دەكەن و دەيانكەن بە ژن، بە تايبەت ئەوانەي سزاي مەرگيان بەسەردا دراوہ، بى بن دەكرىن نەكا بەختى ئەوہيان ھەيىت بچنە بەھەشت. ئاخۇ كام پروادارىك و ھۆشمەندېك و مروۇفېك كە بە راستى خودايەكى ھەيىت كە ناوى موحىبەت يىت و مروۇف بە خەلىفەي يەزدان بزايىت، نەك خودايەك داتاشراو لە وىنەي پىاويكى نەخۇش كە بە ناوى ئاسمان و پاكيىوہ رەفتار دەكات، دەويىت نەك كاريكى وا ئاتادەمى و نەنگ بكات، بەلكوو ھىزى نايىت بە خەپالىش مەزەندەي بكات.. پەردەپەكى تەنك ئەگەرى ئەوہ ھەيە كرمېك بىتەقېنېت يان لە بازدايىك و كەوتنە خوارەوہ لە پېبلىكە يان لە پاسكىلېكەوہ زامدار يىت، كەچى كچەي سزادراو بە ناوى چالاکوانى بەرەو لايەنېك، كە دەكرىت تەنھا گومان و زمان لىدانى سىخورېكى نەخۇش يىت، مەرجه ئەتەك بكرىت و رىگاي بەھەشتى لىبگىرىت، ھەلبەتە چىرۆكەكان وا دەگىرنەوہ كە ئەو ئاھەنگە خويئاويىەي 'بى بن كردنە' لەسەر دەستى چەند كەلەگايەك گەرم دەكرىت..!

كچۆلەي پاكيىزە لە جەھەننەمدا دەژيا و ھەر دەيىت لە دىدگاي ئەو بە ناو خوداناسانە بچىتەوہ دۆزەخ كە شايستەي جوانىكى واىە..گەشتىكە لە دۆزەخەوہ بۇ دۆزەخ..لە تابووېتكەوہ بۇ تابووېتكى دىكە.

پىم واىە ھەر رەوشتىك لەسەر حىسابى غەمگىنكردن و خۇخنكاندى ئارەزووہ مروىيەكان يىت، ئەخلاقىكى نامرۇفانە و شايەستەي ھەلوەشانەوہيە. ھەر مەعرفەيىك سەرچاوەي نەخۇشى و دلتۇران يىت لە ژيان مايەي گومانە. ھەر فەلسەفە و فىكرىك پەرچەم و دروشمەكەي مەرگپەرستى يىت مەرجه رەخنەي لىبگىرىت، ديارە كە وەھا رەوشتىكى نەنگ و ناشىرىن لە كۆمەلگايەكى سوننەتى و كۆنەخواز بەرەرىنترىن كىلگەي بۇ گەشەكردن و نەشونوما دەست دەكەوېت. لىرە و ھەنووكە مورىد و دەروېش و پەپىرەوكەرانى مەرگدۇستى زياترە لە ژمارەي ژياندۇستەكان..تەمەنىشى دوور و درىژتر دەيىت لەوہي كە خۇشخەيالەكان مەزەندەي نەمانى دەكەن..كارگەكانى تابووتەكان لە گەردان و كووچەي دارتاشەكانىش زۆر ئاوەدانە.. ھەموو رىورەسمىكى پرسەكانى دەولەمەند بە شىوہن و ماتەمگىرى بەركەمالە.. گۆرستانەكانىش بۇ ھەمىشە لە باخچەكان ئاوەدانتر بوون. لە ولاتى 'چىن'ى كۇندا تا قۇناغىكىش بەر لە شۇرشى ماو، بە ھەزارەھا ژن ناچار بوون پىي خۇيان لەناو پىلاوى ئاسنىندا لە قالب بدەن تاوہكو بچكۆلە دەربكەون، ديارە زۇريان سەقەت دەبوون، چونكە جوانىي ئافرەت بۇ ئەوان لە دوو پىي زىدە چكۆلە بەرجەستە دەبوو، تا ئىستاش ژمارەپەكى زۆر لە خانمە پىرەكان بە دوو قاچى نارىك و شىوہ شىواو ماون. بە ھەمان پىودانگ لە ھەندىك ولاتى ئەفرىقى رىزىك تەوق و بازنى ئاسنىن دەكرانە گەردنى كچان تاوہكو مىلان درىژ يىت وەك رەمزىك بۇ جوانى، ياخود شۇر كردنەوہي سەنگىكى كەم قورسايى لەپىناو دروستبوونى لچى شۇر بۇ زىبايى ژنان.

خوشەويستى... رۇحى كۆزۈنى پەيۋەندى

پرسىياري سەرەكى ئەۋەپە: ئاخۇ مروۇف كە بەسەر دوو رەگەزدا دابەش بوۋە، بە چ مافىك رۇحى نېرىنەسالارى بە ناۋى سەردەستەپى خۇى كە لە ياسا و رېساکانى ئاسمانى يان سەرزەمىنى قەرزى كردوون بۇ خۇى بە رەۋا دەبىنېت كە رەگەزەكەى بەرامبەرى بچەوسىنېتەۋە؟ ئەۋەپان چ ھارمۇنىيەك بە پەيۋەندىي نېۋان مى و نېر دەبەخشىت؟ لە ئاكامدا كە داىكەكان و ژنەكان و كچەكان و خوشكەكان غەمگىن و كۆپلە و ترسنۆك و شەرمن بوون، بە كام پېۋەر باۋكەكان و مېردەكان و كورەكان و براكان ئازاد و بەختيار و ئازا و مروۇفپەرۋەر دەبن؟ ۋەھا ژىيازىك ھىچ جوانىيەك بە خۇپەۋە نابىنېت، لە ۋەھا گۇرستانىكدا عىسا پەيامبەر واتەنى: مەگەر مردوۋەكان بۇ خۇپان مردوۋەكانى دىكە بنېژن. لە ۋەھا ژىنگەپەكى ناتەبا و ناپەكسان و سەردەستە و ژېردەستە چاۋەرۋانى ھىچ رۇخىكى بلند و شكۆمەند ناكرىت، كۆپلەدار لە خودى كۆپلەكە زەبوونتەرە، ھەمىشە پاسەۋانى زىندان لە بەندكراۋ غەمگىنتەرە و زۇرتەر لە دلەراۋكېدا دەژى، بۇ ھەمىشە لەۋە دەترسىت زىندانىيەكە لە دەستى رابكات، كەچى بەندكراۋەكە لەگەل سزاكەى راھاتوۋە و بۇ ھەمىشە ئومېدەۋارە و چاۋەرۋانە كە ئەگەرى پەرچوۋىەك _ موعجىزە _ پەك لە ئايندەدا پېتە پېشى و ئازاد پېت.

مروۇفەكان گىرۋدەى ئەۋ بەرنامە و پروگرامانەن كە بەر لەۋەى لەداىك بن ۋەك كارنامەى ژيان بۇيان ئامادە كراۋە، لە زمانەۋە تا روانىن و رەۋشت و پەيۋەندىيە كۆمەلەپەتى و بگرە خودى ئەۋ مەزھەب و ئايدىۋولۇژىيەى كە بە مليۋنەھا شانازىي پېۋە دەكەن كە ھىچيان ھەلبىزاردەى مەردوۋمەكان نىن، ھەتا جۇرى ئەۋ جلوبەرگەى لەبەرمانە، ھەر دىيازىك پېت، پېشتەر ساز و ئامادەن. گۇرىنى ھەر پەكېك لەم شتانە بەندە بەۋەى ئېمە چەندە ئازادىن، لە چ كۆمەلگاپەكى كراۋە يان داخراۋدا دەژىن، نەسرەۋت و زىندوۋ يان خامۇش و مردەلە و خۇخنىكېن. ئاسوۋدە بە زىندانەكانى ناۋ رۇحمان، يان ھار و بەلەسە و پەرژىنشكىن، مات و مەلوول يان سەركېش و بەلەنگاز. ئاخۇ بايى ئەۋەندە خەپالزادە و ھۆشمەند و ئازاين كە لەناۋ زىندان و تابووتەكانى ئەۋانى دىكە پېنە دەرى يان لەزەتى راھاتن و خۇبەدەستەۋەدان بۇ ھەتاھەتايە فرىومان دەدات؟ بنىادەم زۇرتەر لە مەلىكى چكۆلە دەچىت بە ناۋى 'فنىس' كە لە پۇلى ھوزارەكان حىسابى بۇ دەكرىت، ئەۋ مەلە بەستەزمانە دۋاى مانەۋەى چل رۇژ لە قەفەزدا بە چۇرىك ئاسوۋدە و ئاشنا دەپىت بە قەفەزەكەى خۇى، كە ئەگەر دەرگاي قەفەزىش ۋالا پېت، فنىس _ ى ئارام بە قەفەز ئامادە نىيە بفرىت، ھەتا گەر قەفەزەكە بفرىتە ناۋ باخچەپەكىش، چونكە ھەۋاى ئازاد دەپترسىنېت، مېژۋى زىندەگىي ئېمە لەسەر زەۋى خۇراھىننە لەسەر مانەۋە لە ناۋ قەفەزەكان و تابووتەكان و زىندانەكان كە ھەر بە درۇ حەز دەكەين ناۋى بنېين: ژيان.

ھەلبەتە لەۋەدا دەزگا پەرۋەردەپىيەكان بەرنامەى تۆكمە و دامەزراۋيان ساز كردوۋە بۇ ئەۋەى لە ھەموۋ وانەكانى بە كۆپلەكردندا نەكەۋىن، بۇ ئەۋەشيان ستاۋىكى چالاک لە باب و داک و مامۇستا و ئاخوند و قەشە و مەلا و ئەفسەر و سەركردە و بنكردەى تېدەكەۋىت و دەستبەكار دەبن، گرىفتى ئەۋ ھەموۋ كارەكتەرە لەۋەداپە كە دەكەۋنە دەرەۋەى گومان و پرسىيار و لېرسىنەۋە، بۇ ھەمىشە خۇپان بە راست و پاك و ھۆشمەند دەزانن، كچان و كورانى بەردەستىان پېچگە لە كەرەستەى خاۋ ھىچى دىكە نىن، پەكەمىن وانەش بۇ فېرخۋازەكان كوشتنى گومان و پرسىيار و خەۋن و خەيالە. بنىنى ھەزارەھا ژن و پياۋى ترسنۆك و شەرمن و گوپكەپېلە و بى پرسىيار و گومان سەپر نىيە، ھەر ھەموۋان پەرۋەردەى ئەۋ رۇحە كلۆلەى باۋكەكان و مامۇستاكاتن، دەرچوۋى قوتابخانەى _ توۋتى پەرۋەرەن _ ى نمونەپى.

خۆشەويستى... رۇحى كۆزۈنى پەيۋەندى

نۆھەد و نۆ دەرسەدى گەمژەكان بە زگماك گەمژە نين، بەلكوو راھپنراون لەسەر ئەوھى عەقل تەلاق بەدن و دەبەنگى بە دەستكەوت بزائن. لە كۆمەلگەى ئيمەدا ھىچ شتېك لە بوونى عەقلىكى نازاد و نازا ترسناكتر نېپە، لە زارېكى پىر لە پرسىيار، لە سەرېكى پىر لە گومان، لە رۆحىكى سەرچل، لە خەيالېكى بالدار.. لە خەونبىنين!

پەراويز:

* سېگۆشەى پەرمۇدا (بان) پېرمۇدا كە بە سېگۆشەى شەيتان ناسراوھ و دەكەوئتە باكورى رۆژئاواى ئوقيانووسى ئەتلانتىك، كە لە لاى 'ھېزى دەريايى ئەمريكى' دانى پېدا نەزراوھ، ئەفسانەكە جەخت لەوھ دەكاتەوھ كە دەپەھا كەشتى و فېرۆكەى قووت داوھ. بۇ من مېتافۆرىكى خوازراوھ كە وەك لېكچووئېك دېتە بەرچاوم و بەراوردېكە لە ئېوان سېگۆشەى 'پېرمۇدا' و سېگۆشەى 'عەرەتى' ژن كە ھەردووكان بە ترس و بيم دەورە دراون، بەتايپەتى ئەوانەى كە فۇبىاي سېكس - يان ھەپە. پىروام بە وشەى عەرەت نېپە، بەلام لەسەر ئاستى مىللى واى پېدەوترېت كە ھەلگى مانايەكى ناچۆر و نااسايى دەدات: ئامازەپە بەو بەشەى كە مەرچە شاراوھ پېت، بە گشتى لە ناوئاخندا و لەسەر ئاستى مىللى ماناي ناشيرىنى دەبەخشىت، كە ديارە خودى كولتورى باو ھەموو پارچە و ئەندامېكى ئافرەت بە عەرەت دەبىنېت، بگرە ھەندېك كەسى يەكسانىخواز بە وشەى ئافرەت ئاسوودە نين، چونكە رەگەكەى دەبەنەوھ سەر وشەى عەرەت.

*ئەو كاتەى بۇ ماوھى سالىك لە 'فەلەندا' پەناپەر بووم، لە ئاكامى ئەلېرىگىيەكى كوشندە كە بەرامبەر بە تووكى سەگ و پشيلە ھەمبوو، لە ميانەى مانەوھم بۇ پشكىن لە بيمارستانېكدا ئاھەنگىكى خۆش و سووكەلەى چەند خېزانېكم بىنى، بە دەست و ديارى و خەنين و ساز و مۇسېقاوھ لە دەورى چەندىن كچى پارچەلە كۆ بېوونەوھ، كە دواتر لەو ياوھرەى خۆم پىرسى كە ئاخۆ گەرمكردنى ئاھەنگىكى وا بۇ ئەو كچۆلانە لە پاى چىپە؟ كچەكان ھېشتا باپى ئەوھندە ھەراش نەببوون كە بالق بن، ياوھرەكەم بە خەندەپەكەوھ وەلامى دامەوھ كە ئەو كچۆلانە نەشتەرگەرى پەردەى كچىنيان بۇ دەكرېت تا وەختى خوئىن بىنين ھىچ ترس و نازارېكى ئەوتۆيان نەپېت كە بېت بە گرى لە دل و دەروونيان، يان كە گەورەتر بوون و بە عىشقى كەسېك گىرۆدە بوون، دووچارى ھىچ كېشەپەكى لاپەلايى نەبن. ھەلبەتە ئەوھشم بىست كە كوران و كچانى تازە بالقبوو بە ئاھەنگ و خۆشى پېشوازيان لى دەكرېت.

ھەر ئەو كاتە و بگرە زووترىش دەركم بەوھ كە لە ھىچ شوئېك و جوگرافياپەكدا كە رېز لە مروف بگىرېت رەوشتى يەكپەنگ و ستاندارد بوونى نېپە، ئەوھى لاى تۆ رەمزى پاكى و جوانىپە، لاى مليۆنەھا رەمزى رۇحى نەخۆش و ناشىرىنېپە